

Valtuustoaloite 20.4.2026 / Kestävän kehityksen tiekartta

KH 24.08.2026 § 258

235/00.01.02.03/2026

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- 1) Keuruun kaupunki käynnistää kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen tiekartan laatimisen vuoden 2027 aikana. Tiekartan pohja-aineistona hyödynnetään erityisesti kaupungin vuonna 2024 laadittua ilmastosuunnitelmaa, elokuussa 2026 käynnistytävää osallisuussuunnitelman valmistelua, parhaillaan päivitettävää hankintaohjetta sekä muita kaupungin voimassa olevia strategioita, ohjelmia, ohjeita ja suunnitelmia.
- 2) Tiekartan valmistelussa käytetään tarvittaessa ulkopuolista asiantuntijaa kaupungin nykyisten toimenpiteiden arvioimiseen, lisätoimenpiteiden tunnistamiseen ja tiekartan kokoamiseen.
- 3) Vuoden 2027 talousarvioon esitetään varattavaksi 7 500 euron määräraha, alv 0 %, kestävän kehityksen tiekartan laatimiseen.
- 4) Valtuustoaloite todetaan edellä esitetyillä toimenpiteillä loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Valtuuston kokouksessa 20.4.2026 valtuutettu Maija Kajosmäki jätti Pasi Kovanen ja kahdeksan muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen, jossa esitetään kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen tiekartan laatimista Keuruun kaupungille.

Aloitteessa todetaan, että kestävän kehityksen tiekartan tulisi kattaa ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen sekä taloudellisen kestävyysosa-alueet. Tiekarttaan esitettäisiin koottavaksi kaupungin jo toteuttamat kestävän kehityksen toimenpiteet sekä määriteltäisiin tarvittavat uudet toimenpiteet, tavoitteet, vastuut, aikataulut ja seurannan mittarit. Tiekartan viitekehysnä voitaisiin hyödyntää YK Agenda 2030 -tavoitteita.

Aloitteessa esitetään tiekartassa käsiteltäviksi muun muassa kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämistä, kulttuuripalvelujen vahvistamista, kestäviä hankintoja, vastuullista taloudenpitoa, paikallisen elinvoiman tukemista, luonnon monimuotoisuuden turvaamista sekä kestävän liikkumisen edistämistä. Lisäksi korostetaan yhteistyötä paikallisten yritysten, oppilaitosten ja järjestöjen kanssa.

Kaupungin nykyiset suunnitelmat ja valmisteluaineisto

Keuruun kaupungilla on vuonna 2024 laadittu ilmastosuunnitelma, jossa on määritelty kaupungin ilmastotyön tavoitteita ja toimenpiteitä. Ilmastosuunnitelma muodostaa keskeisen pohja-aineiston kestävän kehityksen tiekartan ekologista kestävyyttä koskevalle osuudelle.

Kaupunki aloittaa osallisuussuunnitelman laatimisen elokuussa 2026. Osallisuussuunnitelmassa tarkastellaan kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kaupungin ja eri sidosryhmien välistä yhteistyötä. Suunnitelmaa voidaan hyödyntää erityisesti tiekartan sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä koskevien tavoitteiden ja toimenpiteiden valmistelussa.

Kaupungin hankintaohjetta päivitetään parhaillaan. Päivitettävässä hankintaohjeessa voidaan ottaa huomioon muun muassa hankintojen vastuullisuus, ympäristövaikutukset, elinkaarikustannukset, sosiaaliset näkökohdat sekä paikallisen elinvoiman edistäminen hankintalainsäädännön mahdollistamissa rajoissa. Hankintaohjeen valmistelua ja lopullista sisältöä voidaan hyödyntää erityisesti tiekartan taloudellista ja ekologista kestävyyttä sekä vastuullisia hankintoja koskevissa osuuksissa.

Lisäksi tiekartan laatimisessa voidaan hyödyntää kaupungin strategiaa, ympäristötilinpäätöstä, talousarviota, hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa sekä muita kaupungin toimialoilla laadittuja ohjelmia, ohjeita ja suunnitelmia.

Tiekartan laatiminen

Kestävän kehityksen tiekartan laatiminen edellyttää kaupungin nykyisten suunnitelmien, ohjeiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden kokonaisvaltaista läpikäyntiä. Työssä tulee arvioida, miten nykyiset toimenpiteet vastaavat ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen sekä taloudellisen kestävyuden tavoitteisiin ja millaisia täydentäviä toimenpiteitä kaupungin olisi perusteltua toteuttaa.

Työssä tulee myös tunnistaa mahdolliset päällekkäisyydet, puutteet ja kehittämistarpeet sekä määritellä tiekartalle selkeä toimeenpanomalli, vastuutahot, aikataulu ja seurannan mittarit. Tiekartan laadinnassa on tarkoituksenmukaista osallistaa kaupungin eri toimialoja, luottamushenkilöitä, kuntalaisia sekä keskeisiä sidosryhmiä.

Työn laajuuden ja poikkihallinnollisuuden vuoksi tiekartan laatimisessa on perusteltua käyttää ulkopuolista asiantuntijaa. Asiantuntijan tehtävänä olisi käydä läpi kaupungin nykyiset kestävästä kehitystä tukevat tavoitteet, suunnitelmat, ohjeet ja toimenpiteet, arvioida niiden kattavuus sekä tehdä ehdotuksia tarvittavista uusista toimenpiteistä. Asiantuntija vastaisi myös tiekarttaluonnoksen kokoamisesta yhteistyössä kaupungin organisaation ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Alustavien tarjoustiedustelujen perusteella asiantuntijatyön kustannusarvio on noin 7 500 euroa, alv 0 %. Määrärahaa ei ole varattu vuoden 2026 talousarvioon. Tiekartan laatimista varten

esitetään varattavaksi tarvittava määräraha vuoden 2027 talousarvioon.

Toimivalta

Hallintosäännön 17. luvussa on määrätty valtuutetun aloite- ja kyselyoikeudesta.

Valmistelija

Elinvoimajohtaja Tuomas Collin, tuomas.collin(at)keuruu.fi, p. 040 353 3104

Kaupunkikehityspäällikkö Timo Määttä, timo.maatta(at)keuruu.fi, p. 040 076 3995

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Valtuuston esityslistalle 14.9.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

KH 04.05.2026 § 164

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi valtuustoaloitteen ja siirtää sen elinvoimajohtajalle valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Valtuuston kokouksessa 20.4.2026 valtuutettu Maija Kajosmäki jätti Pasi Kovanen ja kahdeksan muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

"VALTUUSTOALOITE: Kestävän kehityksen tiekartta

Suomen ylikulutuspäivä vuonna 2026 oli jo huhtikuun ensimmäinen päivä. Me otamme, tuotamme, kulutamme ja kylmästi hylkäämme. Mutta kestävä kehitys ei ote pelkkää ekologiaa, vaan se rakentuu kolmelle toisiaan täydentävälle ulottuvuudelle: ekologiselle, sosiaaliskulttuuriselle sekä taloudelliselle kestävyydelle. Näiden tasapainoinen huomioiminen on edellytys pitkäjänteiselle ja vastuulliselle päätöksenteolle. Kunnilla on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä, luonnonvarojen vastuullisessa käytössä sekä asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä.

Ekologinen kestävyys tarkoittaa luonnon monimuotoisuuden turvaamista, ilmastomuutoksen hillintää sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä. Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys korostaa kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta, yhdenvertaisuutta sekä paikallisen kulttuurin ja yhteisöllisyyden vahvistamista. Taloudellinen kestävyys puolestaan edellyttää vastuullista taloudenpitoa, resurssitehokkuutta ja pitkän aikavälin elinvoiman turvaamista.

Ehdotamme, että kunta laatii ja ottaa käyttöön kestävän kehityksen tiekartan, johon kerätään kaikki kunnassa jo toteuttavat toimenpiteet sekä kirjataan kaikki uudet, tarvittavat toimenpiteet. Sen tulee sisältää selkeät tavoitteet ja aikataulut kaikille kolmelle ulottuvuudelle. Ohjelman pohjana voi käyttää YK:n Agenda 2030 -viitekehystä, joka auttaa tunnistamaan ne toimenpiteet, joilla kunta voi samanaikaisesti vahvistaa talouttaan, lisätä hyvinvointia ja kantaa vastuuta ympäristöstä. Keuruulla jo tehty ympäristötilinpäätös on hyvä askel oikeaan suuntaan, ja sen lisäksi tiekartassa voi käsitellä esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

- Kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä kulttuuripalveluiden vahvistaminen (sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys)
- Kestävät hankinnat, vastuullinen taloudenpito ja paikallisen elinvoiman tukeminen (taloudellinen kestävyys)
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä kestävän liikkumisen edistäminen (ekologinen ja sosiaalinen kestävyys)

Lisäksi esitämme, että kunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten yritysten, oppilaitosten ja järjestöjen kanssa kestävien ratkaisujen kehittämiseksi.

Kestävä kehitys ei ole ainoastaan ympäristökysymys, vaan kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka yhdistää ekologisen vastuun, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja taloudellisen kestävyuden. Enna-koivilla ja johdonmukaisilla toimilla kunta voi saavuttaa kustannussäästöjä, lisätä pitovoimaansa ja parantaa asukkaidensa elämänlaatua.

Edellä esitetyin perustein ehdotamme, että kunta ryhtyy valmistelemaan ja toteuttamaan kokonaisvaltaista kestävän kehityksen tiekarttaa.”

Toimivalta

Kuntalain § 39 mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta. Hallintosäännön 17 luvussa on määrätty valtuutetun aloite- ja kyselyoikeudesta.

Valmistelija

Konsernipalvelujohtaja Päivi Vauhkonen,
paivi.vauhkonen(at)keuruu.fi, p. 040 158 1656

Hallintosihteeri Sonja Rakkola, sonja.rakkola(at)keuruu.fi, p. 040 630 5660

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Muutoksenhaku